

Mere kvælstof – undgå lejesød med vækstregulering!

Selv gennem en årrække med undergødskede marker har vi set høstproblemer, udbyttetab og kraftig kvalitetsforringelse med mere på grund af lejesød. Undgå den situation – særligt nu, hvor afgrøderne får mere kvælstof. Få mere viden om midlerne – og herved den bedste effekt.

Årsager til lejesød er mange – og ofte kompromis for andre faktorer

Tidlig såning, høj udsædsmængde, mild vinter, kraftig nedbør og blæst, stråsvage og lange sorter og ikke mindst høj kvælstofmængde – øger risikoen for lejesød markant. Flere af faktorerne kan vi selv regulere.

Hvorfor bruge vækstreguleringsmiddel?

Grunden til, vi ikke bare undgår de ovenstående risikofaktorer, skyldes, at de hver især har fordele, som normalt vægter højere end risiko for lejesød. Tidlig såning giver ofte højere udbytter, bedre overvintring (dog ikke ekstrem tidlig såning), bedre rodvækst og optag af næringsstoffer.... Samtidig giver reglerne mulighed for, at vintersæd etableret inden 7. sept., kan veksles med efterafgrøder. Derfor er vækstreguleringsmidler et godt værktøj, så vi alligevel kan udnytte disse faktorer.

Bedre kendskab til midlerne – giver bedre beslutningsgrundlag

Vækstreguleringsmidlerne har forskellige egenskaber, hvilket man bør sætte sig ind

i. Nogle er mere afhængige af temperatur og lysindstråling. Forskel i midlernes aktiveringstid og virkningstid gør, at man kan få forskellig effekt imellem midler, der reelt ligner hinanden på papiret. Generelt gælder: ”for at vækstregulere, skal der være vækst”.

Når Trinexapac-ethyl midler (Moddus, Trimaxx mv.) er mere afhængige af temperaturen end f.eks. Medax Top, skyldes det, at aktivstoffet først skal omdannes inde i planten – før det virker. Det kræver temperatur og lys.... Ja kort sagt god vækst og aktivitet i plantens synteser – der ”aktiverer” aktivstoffet.

Midlet Medax Top indeholder prohexadione-Ca, – der er på saltform – og det aktiveres allerede i sprøjtetanken, når det blandes med vand. Effekten øges markant ved tilsætning af svovlsur ammoniak (ammoniumsulfat), som man også bruger til glyphosat-produkter. Medax Top virker derfor med det samme, og man får en rigtig hurtig effekt. Effekten holder lidt kortere, - end for trinexapac-midler - og det er situationen, der afgør middelvalget (mepiquat-chlorid i Medax Top hjælper dog på langtidseffekten).

Ønsker man en hurtig effekt, kan man

vælge Medax Top. Vægtes langtidseffekt højest, kan man vælge trinexapac-middel (Moddus, Trimaxx mv.) Eller en blanding af de to midler, så man opnår hurtig effekt og langtidsvirkning.

Lidt for sig er aktivstoffet ethephon – som øger ethylen i planterne og herved ”hæmmer” væksten. Her skal man passe meget på, hvis der er tørke eller rigtig varmt. Så kan man skade afgrøden. Omvendt er det et rigtig godt middel i byg, hvor det giver en god stråstyrke. Ethephon findes i Cerone (rent) og i Terpal (i blanding med mepiquat-chlorid) – og er gode midler i byg. Terpal er, med to virkningsmekanismer lidt bredere virkende og et stærkt valg i vårsæd.

Lav et sprøjte vindue – og følg med i effekten

Jeg anbefaler, at man har en håndfuld hvide markeringsstokke med på sprøjten, så man kan markere de sprøjtevinduer, man laver. Uden sprøjtevinduer, steder hvor man skruer op eller ned i dosering, har man ingen mulighed for at vurdere effekten af sine behandlinger.

Og kan man se, at effekten evt. ikke er tilstrækkelig, kan man følge sin første behandling op med en ”stop-behandling” med f.eks. Medax Top – der virker hurtigt.

Forslag til behandlinger i hvede og byg

Hvede:

To behandlinger - st. 25-30: 0,5 - 0,75 l CCC pr. ha og igen st. 32: 0,6-1,0 l Medax Top + ammoniumsulfat pr. ha. (alternativt to gange 0,5-0,7 l Medax Top + ammoniumsulfat pr. ha)

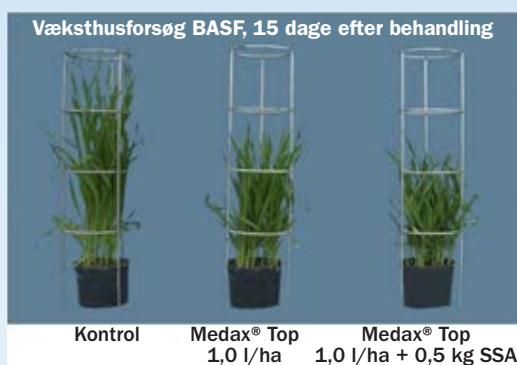
En behandling - st. 30-32: 0,75 - 1,2 l Medax Top + ammoniumsulfat pr. ha

Byg/vårsæd:

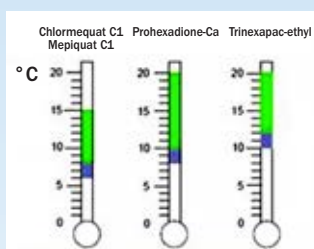
To behandlinger - st. 35-37: 0,75 l Terpal pr. ha eller 0,35 l Moddus pr. ha og igen st. 47-49: 0,15 l Cerone pr. ha (brug altid et produkt med ethephon i byg)

En behandling st: 35-37: 0,75 – 1,2 l Terpal pr. ha

Af agronom
Jakob Skodborg Jensen, BASF.

Billedet viser at effekten af Medax Top – kan øges markant ved tilsætning af svovlsur ammoniak (BASF)

Figur 1. viser aktivstofferne temperaturafhængighed (Rademacher, Dr. W.)

Moddus er registreret varemærke tilhørende Syngenta. Trimaxx er registreret varemærke tilhørende Adama. Cerone tilhører Bayer

	Ethephon (Terpal & Cerone)	prohexadione -Ca (Medax Top)	chlormequat chlorid (Cycocel)	mepiquat chlorid (Medax Top & Terpal)	trinexapac ethyl (Moddus, Trimaxx og andre)	Figur 2 viser aktiveringstid og virkningstid af midlerne. (Rademacher, Dr. W.)
Start af aktivitet	hurtig	hurtig	langsom	langsom	langsom	
Virkingstid	kort	kort-medium	medium	medium	medium-lang	